

4 juni 2015.

**BIJDRAGE VAN IR. H.J. DE VRIES AAN INTERNETCONSULTATIE WIJZIGING VAN HET BESLUIT
UITVOERING PENSIOENWET... VANWEGE DE WET ALGEMEEN PENSIOENFONDS.**

Het voorstel betreft de randvoorwaarden en financiële regels, waaraan een APF dient te voldoen. Dat lijkt een sluitpunt, echter de 'devil is in the details'. Ook uit de reacties in de huidige consultatie blijkt dat er redenen genoeg zijn het hele APF af te wijzen.

Mijn opmerkingen nu betreffen vooral de – in mijn ogen onvoldoende – financiële eisen die het Ontwerpbesluit noemt. Het APF en het huidige Ontwerpbesluit moeten worden gezien in de context van de ontwikkelingen in de pensioensector en (ook Europese) pensioenwetgeving, maar uiteraard ook die in de economie in de breedste zin. Dat zou een ontwikkeling kunnen zijn die het karakter heeft van een langdurig minder stabiele situatie met lage groei. Daarin is ook een situatie mogelijk met het voor pensioenfondsen ergst denkbare scenario: een beurscrash tezamen met een lage rentestand. Het APF dat een for-profit-organisatie kan zijn, verwordt dan tot een for-loss-organisatie.

Daarbij wordt in het APF de besluitvorming over financiële risico's eenzijdig bij de werkgevers en en werknemers gelegd en **juist niet** bij – mede – de gepensioneerden. Dat impliceert een fundamentele – en juridisch onrechtmatige – aantasting van de eigendomsrechten op het pensioen van de reeds gepensioneerden en dus van hun rechtszekerheid. **Bestaande eigendomsrechten van werknemers en gepensioneerden kunnen niet door onderbrenging van een bestaand fonds in een APF verloren gaan.** Het totale APF lijkt daarom op gespannen voet te staan met recht van de EU, het EHRM en het Handvest van de Grondrechten van de EU.

In een APF zijn conflicten tussen de collectiviteitskringen feitelijk ingebouwd. Die volgen direct uit de structuur van het APF; het is dus onzinnig dat de collectiviteitskringen hiervoor extra lasten zouden moeten dragen. Schaalvergroting brengt schaalvoordelen mee, maar ook vergrote risico's. De meeste fondsen, waarvoor het APF zou moeten gelden, hebben al zo veel mogelijk zaken uitbesteed, waardoor de overgang in een APF geen schaalvoordelen biedt en alleen meer kans op problemen.

Bij het mislukken van een APF kan ook de Nederlandse Staat hiervoor aansprakelijk worden gesteld op grond van de arresten Hogan (nr. C-398/11) en het al eerdere arrest Robins (C-278/05) van het Hof van Justitie EU. Het Hof wees hierin op de verantwoordelijkheid van de Lid-Staten van de EU ten aanzien van de uitbetaling van pensioenen (bij insolventie). Het SZW standpunt (Kamerstuk 37043, nr. 187) dat het arrest Hogan (en het al eerdere arrest Robins C-278/05) geen consequenties zou hebben voor Nederland is onbegrijpelijk en onrealistisch. Noch Nederland, noch Jetta Klijnsma, heeft daarin het laatste woord, maar het Hof van Justitie EU.

In het Ontwerpbesluit wordt een weerstandsvermogen genoemd van 0,2 % van het beheerde vermogen met een minimum van € 500.000,-. Dat weerstandsvermogen dient voor het afdekken van bedrijfsrisico's en moet dus in het geval van opheffing van het fonds voldoende te zijn voor afhandeling door de curatoren, voor juridische procedures bijv. tussen collectiviteitskringen en naar gepensioneerden, zelfs eventueel tegen de Nederlandse Staat. In een dergelijke situatie zijn deze eisen veel te gering.

4 juni 2015.

Het APF voorstel zelf was al uitsluitend ingegeven door de wens om financiële partijen, de Pensioenfederatie, etc. te 'pleasen'. Weer moeten er nieuwe instellingen worden gecreëerd. Veel mooie nieuwe baantjes met ongetwijfeld dikke bonussen, maar geen malussen. Het huidige Ontwerpbesluit is hiervan wederom een blijk.

Maar in de huidige economische tijd betekent het 'pleasen' van deze partijen het benadelen van andere partijen, in casu de gepensioneerden en zelfs – in verband met de mogelijke aansprakelijkheid – de Nederlandse Staat.

Dat kan niet de bedoeling zijn (en toch helemaal niet van een PvdA minister en staatssecretaris). Daarom is het **noodzakelijk** het hele APF gebeuren opnieuw te bezien en (liefst definitief) in de ijskast te plaatsen. Beter ten halve gekeerd, dan ten hele gedwaald. Of moet de put weer worden gedempt nadat het kalf verdronken is?

Volledige transparantie over de ontwikkelingen bij de pensioenen, juist ook over de gang van zaken bij de APF wetgeving, zou wenselijk zijn, bijvoorbeeld via een Staatscommissie:

- Met welke partijen (lobby) is overlegd voorafgaand aan de Wet APF;
- Is een onafhankelijke analyse – juist ook van de risico's - gemaakt,
- Is het SZW standpunt over het arrest Hogan onafhankelijk getoetst,
- Openbaarmaking van de (schriftelijke en mondelinge) inbreng van Nederland in eerdere pensioenarresten (ook over AOW) van het Hof van Justitie EU (bijv. Albany, etc., maar ook niet Nederlandse arresten).
- Transparantie over de rol van de toezichthouders.

Het wordt tijd dat de minister-president, dan wel de PvdA top ingrijpen en het dossier pensioenen uit de handen nemen van de huidige minister en staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en tevens de – feitelijk voor de lobby werkende – ambtelijke top opschonen.